

Pla de Treball 2014

Consell Econòmic i Social

PLA DE TREBALL 2014

Índex

1. Objectius estratègics
2. Eixos fonamentals
3. Propostes de jornades per al Pla de Treball del CESB 2014

El Pla de Treball 2012 s'emmarca en el Pla de Treball 2009-2013.

1. Objectius estratègics

1. **Adaptar el funcionament i les estructures del CESB a la Carta Municipal.**
2. **Consolidar el Consell Econòmic i Social de Barcelona com a òrgan de consulta i participació en els àmbits econòmics, socials i pressupostaris de Barcelona i alhora impulsar la seva visió global sobre el conjunt de la ciutat i el seu entorn obrint noves línies d'anàlisi i propostes.**

2. Eixos fonamentals

Dels objectius estratègics se'n desprenen les següents activitats:

- I. Aprovar els nous Estatuts i el Reglament
- II. Constituir els nous òrgans de govern i òrgans complementaris del CESB i consolidar l'estructura del CESB
- III. Elaborar i ratificar convenis de col·laboració amb organismes i entitats d'interès.
- IV. Debatre i definir indicadors socials, d'activitat econòmica, mercat de treball i altres que es considerin convenients
- V. Elaborar l'Informe de conjuntura socioeconòmica de Barcelona
- VI. Elaborar l'Informe del mercat de treball a Barcelona 2013
- VII. Elaborar la Memòria Socioeconòmica de Barcelona 2013
- VIII. Elaborar els dictàmens recollits a l'article 3 dels Estatuts
- IX. Coordinar els estudis i informes sociolaborals i econòmics proposats pels òrgans de govern
- X. Mantenir i ampliar el fons documental
- XI. Convocar el premi d'investigació Rosa Virós

Descripció d'eixos i activitats 2014

Eix I. Aprovació dels nous Estatuts

Objectiu

Aprovar els nous Estatuts i Reglament de Funcionament.

Activitats

Elaborar la proposta de Reglament.

Col·laborar en els procediments administratius de l'Ajuntament.

Eix II. Definir l'estructura del CESB

Objectius

Nomenament dels conseller(e)s.

Constituir els nous òrgans de govern, les comissions i els grups de treball.

Definir l'organigrama de funcionament.

Eix III. Convenis de col·laboració amb organismes i entitats d'interès

El CESB estableix relació amb altres entitats locals o sectorials que li permeten aprofundir en el coneixement dels temes que treballa. Aquesta col·laboració haurà de comptar amb un protocol formalitzat convenis o bé contemplar altres fórmules per a l'intercanvi d'informació i de participació.

Objectiu

Consolidar el procés d'intercanvi d'informació i coordinació el gabinet d'estudis de l'AMB i altres entitats.

Eix IV. Definir indicadors socials, d'activitat econòmica, mercat de treball i altres que es considerin convenients

El CESB impulsarà activitats que incrementin la seva visió global sobre el conjunt de l'activitat socioeconòmica de la ciutat i el seu entorn, així com sobre la seva capacitat d'incidència externa.

Objectius

Definir, a partir de la reflexió comuna, els indicadors socials i econòmics de l'Informe de conjuntura que permetin realitzar el treball i anàlisi dels diferents aspectes socioeconòmics per part dels òrgans del CESB.

Aprofundir en els indicadors d'àmbit metropolità.

Activitat

Seleccionar i recollir les dades elaborades per altres organismes i institucions.

Eix V. Informe de conjuntura socioeconòmica de Barcelona

Aquest Informe té una periodicitat trimestral.

Objectiu

Mantenir informats als conseller(e)s de la evolució del mercat del treball i del'activitat econòmica a Barcelona.

Activitats

Actualitzar la base de dades dels diferents indicadors.
Elaborar l'Informe pels conseller(e)s i difondre'l un cop aprovat.

Eix VI. Informe del Mercat de treball a Barcelona 2013

L'informe sobre el mercat de treball a Barcelona recull l'evolució dels principals indicadors del mercat de treball a Barcelona.

Objectius

Aprofundir en el coneixement i evolució del mercat de treball a Barcelona.
Elaborar propostes i fer-les arribar als organismes amb competències en la matèria.

Activitats

Constituir un grup de treball obert a altres organismes i institucions.
Recollir i mantenir la base de dades del mercat de treball.
Sol·licitar les col·laboracions aprovades per la Comissió Executiva.
Elaborar l'Informe i editar-lo i organitzar-ne la presentació pública i coordinar la seva difusió.

Eix VII. Memòria Socioeconòmica de Barcelona 2012

La Memòria Socioeconòmica de Barcelona s'haurà de presentar i aprovar durant el primer semestre de l'any.

Objectius

Coordinar, redactar, editar i difondre la Memòria Socioeconòmica de Barcelona
Presentar propostes de millora qualitativa dels seus continguts

Activitats

Coordinar el grup de treball.
Sol·licitar les col·laboracions aprovades per la Comissió Executiva.
Editar la Memòria Socioeconòmica de Barcelona i organitzar-ne la seva presentació.
Coordinar la seva difusió.

Eix VIII. Dictàmens

L'elaboració dels dictàmens especificats a l'article 3 dels Estatuts constitueix una de les activitats més significatives del CESB.

Objectiu

Elaborar els dictàmens en els terminis establerts.

Activitats

Recollir i transmetre als membres de les comissions de treball els continguts objecte de dictamen.
Coordinar la compareixença dels càrrecs electes i dels tècnics de l'Ajuntament, si s'escau.
Elaborar la proposta de dictamen i fer-ne un seguiment i informe de la seva incidència.
Editar-los i difondre'ls.

Eix IX. Elaborar els estudis i informes proposats pels òrgans de govern

La dinàmica social i econòmica de la ciutat comporta canvis pels que, sovint, es requereix un aprofundiment. Amb aquest motiu s'encetaran estudis proposats pels òrgans de govern que es considerin d'interès per als nous reptes locals.

Objectiu

Realitzar estudis que responguin a les necessitats i demandes socioeconòmiques de Barcelona.

Activitats

Constituir i coordinar els grups de treball.
Elaborar els estudis i informes encarregats als òrgans tècnics del CESB.
Fer-ne un seguiment del grau d'elaboració dels estudis quan la seva elaboració sigui externa.
Editar-los, organitzar la seva presentació i difondre'ls.

Eix X. Mantenir i ampliar el fons documental

El CESB té una documentació especialitzada en temes socials i econòmics que cal ampliar amb l'objectiu que pugui servir per a l'aprofundiment dels projectes que es.

Objectiu

Conservar i ampliar el fons documental del CESB.

Activitats

Organització de la documentació rebuda.
Identificar on són les publicacions d'interès per a consulta dels membres del CESB o de les comissions del treball.
Elaborar els dossiers de documentació per als òrgans de govern i comissions de treball.
Arxiu i catalogació de la documentació i material bibliogràfic.
Actualització de la base de dades bibliogràfica.

Eix XI. Premi d'investigació Rosa Virós

El Ple del CESB va aprovar la creació d'un premi d'investigació en record de la presidenta Rosa Virós destinat a treballs de recerca i tesis doctorals sobre la realitat socioeconòmica de Barcelona i l'AMB.

Objectiu

Potenciar els treballs de recerca socioeconòmica sobre Barcelona i l'AMB.

Activitats

Difondre la convocatòria i recollir el treballs presentats.
Posar-los a disposició del jurat
Organitzar-ne l'acte d'entrega als guardonats i editar i difondre els treballs

Els grups de treball són els següents:

Memòria Socioeconòmica
Informe del Mercat de treball a Barcelona

3. Propostes de jornades per al Pla de Treball del CESB 2013

1.- La investigació a Barcelona. Sectors emergents i de futur a Barcelona

Presentació i debat sobre els sectors amb més potencialitats per impulsar l'activitat econòmica de Barcelona i de l'AMB. Presentació de l'Informe sobre la investigació a Barcelona.

1.- Reunions ordinàries dels òrgans de govern

Ple

El Ple del CESB es reunirà com a mínim en dos sessions ordinàries. Al juny per debatre la Memòria Socioeconòmica de Barcelona i el desembre per debatre els dictàmens de OOFF i Pressupostos, així com la Memòria d'Activitat i el Pla de Treball de l'any següent.

Comissió Executiva

Les reunions ordinàries de la Comissió Executiva es celebraran, com a norma general, el primer dilluns de cada mes. Entre els assumptes a tractar es valoraran i es decidirà sobre les propostes elaborades per les comissions i els grups de treball.

2.- Constitució i reunions de les comissions i grups de treball

Les comissions i els grups de treball a la seva primera reunió elaboraran una proposta de Pla de Treball que es transmetrà a la Comissió Executiva per a la seva validació.

La seva funció es assessorar i elaborar els documents i propostes que es debatin a la Comissió Executiva.

Les comissions de treball són les següents:

Activitat econòmica i ocupació
Fiscalitat i pressupostos
Política social i qualitat de vida
Medi ambient, mobilitat i infraestructures

Pressupost activitats del CESB 2014

Material no inventariable (oficina, informàtic)	3.000 €
Despeses protocol·làries i de locomoció	3.000 €
Compra de bens i serveis	86.000 €
Publicacions	51.000 €
Estatuts i reglament	3.000 €
Dictàmens i informes	9.000 €
Memòria socioeconòmica. Inclou l'edició electrònica	20.000 €
Informes: El treball a Barcelona 2013, La I+D a Barcelona, Dona i treball	12.000 €
Dossiers documentació (ple, ponències jornades,...)	7.000 €
Jornades i seminaris	15.000 €
Serveis auxiliars, distribucions, correccions i traduccions	12.000 €
Manteniment i actualització pàgina web i xarxa informàtica	10.000 €
Indemnitzacions presidència i subvencions grups I i II (imports aprovats pel Ple Municipal)	12.985,43 €
4. Indemnitzacions presidència (capítol II)	0 €
5. Subvencions grups I i II (capítol IV)	12.985,43 €
Memorial Rosa Virós	10.000 €
6. Premi	3.000 €
7. Edició (traducció, disseny, maquetació)	5.000 €
TOTAL DESPESA PREVISTA 2012 (Capítols II i IV)	116.985,43 €

Pressupost previst total

116.985,43€

Pressupost consignat total

MEMÒRIA SOCIOECONÒMICA DE BARCELONA 2012

La Memòria Socioeconòmica de Barcelona 2012 ha estat aprovada per el Ple del Consell Econòmic i Social de Barcelona de 18 de novembre de 2013.

President (en funcions): **Vicenç Tarrats**
 Vicepresident/es: **Juan José Casado**
Agustí Bonavia
 Secretari general: **José A. Fernández Manrique**

El grup de treball ha estat format per:

Vicenç Tarrats, Agustí Bonavia, Juan José Casado, Dolors Cotrina, Àngels Santigosa, Pep Gómez, José A. Fernández, Pascual Bayarri i Elena Alarcón.

Amb dades i informes de:

Ajuntament de Barcelona: Gabinet Tècnic de Programació i Barcelona Economia, Àrea d'Estudis de Comunicació i Prospectiva Econòmica, Barcelona Activa, Fundació Barcelona Formació Professional, Consell Municipal de Persones amb Discapacitat de Barcelona, Agència de Salut Pública de Barcelona
 Gabinets tècnics i departaments de formació de: CC.OO, UGT i FTN
 Generalitat de Catalunya: ACC10, Servei d'Autoempresa i Servei d'Ocupació (SOC)
 Xarxa de Parcs Científics i Tecnològics de Catalunya (XPCAT)
 Delegació provincial de l'INEM.

Col·laboracions per al capítol 5:

Simon L. Dolan. Titular de la càtedra Future of Work d'Esade Business School
Consuelo Chacártegui, professora titular del Dret del Treball i de la SS de la UPF
Jordi Joly, Gerent d'Economia, Empresa i Ocupació, Ajuntament de Barcelona
Joaquim Gay de Montellà, President de FTN
Joan Carles Gallego, Secretari general de CCOO de Catalunya
Josep M. Àlvarez, Secretari general de la UGT de Catalunya

Direcció editorial i coordinació: José A. Fernández
 Disseny i maquetació: sSB

ÍNDEX

Presentació

Vicenç Tarrats, President en funcions del CESB

Capítol 1. Situació econòmica l'any 2012

Marc econòmic internacional
 Perspectives econòmiques per a 2012
 Evolució de l'economia espanyola el 2012
 Evolució de l'economia catalana el 2012
 Evolució de l'economia de la ciutat el 2012

Capítol 2. El mercat de treball a Barcelona

Població activa i inactiva, segons l'EPA
 Ocupació, afiliació a la Seguretat Social i contractació
 Població aturada
 Demandes d'ocupació registrades
 Comparació Barcelona amb altres àmbits
 Expedients de regulació d'ocupació (ERO)
 Prestacions per desocupació (SEPE)
 Cost laboral
 Sinistralitat i salut laboral
 Annexos: Atur de llarga durada a Barcelona i Increment de la població emigrant a Barcelona

Capítol 3. Polítiques actives d'ocupació

Ajuntament de Barcelona
 Agents econòmics i socials
 Generalitat de Catalunya
 Xarxa de Parcs Científics i Tecnològics de Catalunya (XPCAT)
 La mediació laboral
 La implantació de la formació professional dual

Capítol 4. Qualitat de vida

Població
 Renda familiar a Barcelona
 Educació i formació
 Cultura, lleure i esports
 Medi ambient i sostenibilitat
 Mobilitat
 Percepció de la ciutat
 Salut pública
 Habitatge
 Atenció a col·lectius vulnerables
 Pobresa i exclusió social a Barcelona. 2006-2011
 Les entitats de Barcelona en la lluita contra la crisi.

Capítol 5. Perspectives

La direcció i el coaching per valors, el camí de l'èxit en la gestió de la ciutat moderna. Simon L. Dolan
Treball amb dignitat. Consuelo Chacártegui
És una qüestió de valors. Jordi Joly
Començar des del principi. Joaquim Gay de Montellà
El diàleg social i el compromís dels poders públics, motors per impulsar el canvi. Joan Carles Gallego
Els valors del treball. Josep M. Àlvarez

Presentació

Vicenç Tarrats, president en funcions del CESB

Després d'un quinquenni de crisi econòmica sostinguda, les seves repercussions socioeconòmiques negatives sobre l'activitat econòmica i la qualitat de vida de les persones superen el llindar de la preocupació per endinsar-se en l'esfera d'allò insostenible.

L'evolució dels indicadors mostra una situació on la millora del comerç exterior per l'augment de les exportacions no compensa la caiguda de la demanda interna.

En la part més negativa del balanç cal destacar que l'increment de les taxes de pobresa a la nostra ciutat, segons tots els indicadors disponibles, ha experimentat un ascens constant des de l'inici de la crisi com a conseqüència de l'increment del nombre de persones aturades i pels ajustos pressupostaris vinculats a polítiques socials.

La vessant positiva remarca la capacitat de resistència de Barcelona que, malgrat el context general, pot presentar millores significatives en alguns indicadors econòmics com els de turisme, viatgers i comerç exterior. Si dirigim el focus cap a indicadors globals constatem que s'ha produït un descens de la població ocupada, independentment dels registres utilitzats: EPA o afiliació a la Seguretat Social, que es trasllada a un augment de la població aturada i a una disminució del nombre d'empreses. Per altra banda, les persones afectades per expedients de regulació d'ocupació també van experimentar una pujada.

Les repercussions de la feblesa del mercat de treball signifiquen:

- a) Un increment en el nombre de persones aturades de llarga durada (més d'un any) i de molta durada (més de dos anys)
- b) Elevades taxes d'atur del jovent
- c) Un augment de la població jove resident a l'estranger

El Consell Econòmic i Social de Barcelona ha analitzat aquestes tres qüestions i ha emès les seves propostes en el informe aprovats per cadascuna d'elles.

Encara que coneixem els esforços que des de l'administració local s'estan realitzant, hem d'assenyalar que la manca de recursos per a polítiques actives d'ocupació, com a conseqüència dels ajustos pressupostaris tant de l'administració autonòmica com de l'estatal i dels fons comunitaris, contribueixen a agreujar la situació.

Les repercussions de l'atur sobre la qualitat de vida de les persones tenen una traducció directa en l'increment de les taxes de risc de pobresa que ja estan arribant a segments de la població que fa poc temps creiem salvaguardats: les classes mitges. El procés de convergència entre les rendes dels barris més desfavorits i els més benestants s'ha interromput i ha canviat de signe, no obstant, encara podem observar com la renda mitja de la majoria dels barris es situa a la vora de la mitja de la ciutat,

sent aquest un valor que caldria mantenir per evitar el risc d'una fractura social.

Aquest any, el capítol de Perspectives aborda la qüestió dels valor del treball. És un tema que plantejem perquè considerem que és fonamental sotmetre'l a debat i revisió. El treball no només té una dimensió mercantil o econòmica sinó que forma part dels valors amb els quals es construeix una societat.

Davant d'un panorama com el descrit seria fàcil caure en el desànim i el pessimisme, però estic convençut de les potencialitats de Barcelona per sortir de la crisi i fer-ho bé. Cal sumar energies i compartir esforços fent del diàleg i la concertació la pedra clau de l'edifici que entre tots hem de construir.

Valoracions i propostes

Sobre l'activitat econòmica

Després de tocar fons al començament de 2009 i de presentar signes de millora en la primera meitat de 2011, l'economia ha registrat una forta recaiguda el 2012 amb un davallada màxima durant l'últim trimestre. Tanmateix, les dades per a 2013 semblen més favorables i s'albira una disminució del ritme de contracció en la primera meitat de l'any: -0,5% el primer trimestre i -0,1% el segon. Caldrà veure si el nivell d'activitat es recuperarà (amb una evolució del creixement del PIB en forma de W) o si es mantindrà estancat.

El 2012, el PIB ha tornat a caure amb un decreixement de l'1,4% a Espanya mentre que a Catalunya el descens ha estat una dècima més moderat. Cal assenyalar que la demanda interna ha disminuït per cinquè any consecutiu amb un comportament contrari tan potent que ha incidit fortament en la caiguda del PIB. La contribució de la demanda externa –que es manté com a únic component impulsor del PIB– a Espanya ha estat del 2,5%, mentre que la demanda interna ha restat en un 3,9%. A Catalunya les aportacions al PIB de la demanda interna i externa han estat de -3,1 i +1,8 punts, respectivament.

D'aquesta forma, durant el 2012, l'evolució dels preus (2,4% a Espanya i 2,9% a Catalunya) ha mostrat una moderació respecte a la taxa d'inflació de 2011 i, a més, s'ha de considerar que el 2012 ha quedat reflectit l'efecte graó alcista en el creixement dels preus que van causar les mesures adoptades i que van afectar els preus finals al consum, com la pujada de l'IVA, l'increment del copagament dels medicaments, l'augment del finançament de l'usuari en el transport públic, així com les matrícules universitàries. Així mateix, aquest any es registra una caiguda dels costos laborals (-0,6% a Espanya i -0,3% a Catalunya), fet que no s'havia produït els anys precedents.

2012 es caracteritza per ser un any en el qual s'han implementat forts ajustos a Catalunya, a Espanya i als països perifèrics d'Europa. El problema del sanejament del sistema financer ha persistit i ha repercutit en l'endeutament públic, cosa que ha portat el Govern espanyol a sol·licitar assistència financera externa en el context del procés de reestructuració i recapita-

lització del sector bancari amb la signatura, el 20 de juliol, d'un memoràndum d'entesa sobre mesures concretes per reforçar l'estabilitat financera.

La correcció dels desequilibris macroeconòmics ha aconseguit calmar la gran incertesa dels mercats, la qual es reflecteix en un augment insostenible de la prima de risc que va assolir els nivells màxims el juliol de 2012. No obstant això, el procés d'ajust, juntament amb el desapalancament dels agents privats, ha repercutit negativament en el nivell d'activitat amb una recessió que ha continuat durant l'any i en què s'han observat quatre caigudes del PIB intertrimestral consecutives, situació que només s'havia produït l'any 2009.

El deteriorament de l'activitat econòmica ha estat clarament visible en l'evolució contractiva de la demanda interna i en el baix nivell d'ocupació. L'elevada taxa d'atur, situada molt per sobre de la mitjana europea, ha estat una de les grans rèmores de 2012. La pèrdua d'ocupació ha estat del 4,5% a Espanya i del 6,2% a Catalunya, tot i que més profunda que la caiguda del PIB. A més, es registra una forta reducció del crèdit per a les famílies i per a les empreses. L'endeutament de les famílies, que constituïa el 83,7% del PIB el 2010, es va reduir 7,6 punts fins al 2012. D'altra banda, el nivell d'endeutament de les societats no financeres se situa en el 131,9% del PIB el quart trimestre de 2012, aproximadament 10 punts percentuals per sota del màxim aconseguit dos anys enrere quan se situava en el 141,8%.

A mesura que es portava a terme la forta correcció de les finances públiques, el dèficit es reduïa des del 8,96% del PIB el 2011 al 6,98% el 2012, tenint en compte que les ajudes a la banca van ser del 9,44% i el 10,64%, respectivament. A Catalunya, el dèficit passa del 4,02% el 2011 a l'1,96% el 2012. Recentment, la Comissió Europea ha assenyalat que "resulta justificada una ampliació de dos anys del termini per a la correcció del dèficit excessiu d'Espanya, és a dir, fins a 2016". D'aquesta forma Espanya podrà continuar sanejant els seus desequilibris macroeconòmics i, simultàniament, esmorteir els efectes contractius que pugui tenir el procés de consolidació fiscal sobre el nivell d'activitat. Per tant, el camí de consecució dels objectius de dèficit, que es prorroga dos anys, serà: 6,5% del PIB per a 2013 (anteriorment 4,5%), 5,8% per a 2014 (anteriorment 2,8%), 4,2% per a 2015 i 2,8% per a 2016, any en el qual s'espera aconseguir un nivell de dèficit en línia amb l'establert en el Procediment de dèficit excessiu. D'altra banda, cal assenyalar que l'endeutament públic ha experimentat un fort creixement i ha passat del 73,0% el primer trimestre de 2012 al 84,2% del quart trimestre.

És important destacar l'aportació positiva que el creixement de les exportacions (+3,1%) ha tingut sobre el PIB d'Espanya, tant les de béns (+2,9%) com les de serveis (+3,4%), amb un augment de l'activitat turística i dels serveis no turístics (+6,6%). Així mateix, les importacions han disminuït (-5,0%) a causa de la minvada demanda interna. D'altra banda, també s'aprecia una reducció del dèficit de compte corrent, que passa de 39.787 milions d'euros el 2011 a 11.519 milions d'euros el 2012.

De cara a 2013, potser es pugui observar un canvi de tendència en l'evolució de l'activitat econòmica mentre es manté el procés d'ajust amb una intensitat més moderada.

En aquest context complex de contracció econòmica generalitzada, Barcelona presenta indicadors d'activitat econòmica que evolucionen negativament i d'altres que ho fan en sentit contrari. A tall d'exemple, mentre es redueix el nombre total d'empreses, creix el nombre de societats mercantils creades, així com el capital subscrit. La taxa d'activitat emprenedora de la província de Barcelona és la més elevada de l'Estat.

Si a la capacitat de crear noves empreses hi afegim que la nostra ciutat es troba entre les més ben posicionades del món quant a producció científica i que té una bona posició geoestratègica, treballadors en serveis intensius de coneixement i capacitat exportadora, considerem que té actius suficients per aconseguir sortir de la crisi i situar-se entre les ciutats capdavanteres.

Considerem que potenciar el desenvolupament de les seves capacitats emprenedores i científiques hauria de ser una prioritat per aconseguir una sortida de la crisi que situï Barcelona entre les ciutats que lideraran el procés de reactivació econòmica.

També hem d'advertir que, juntament amb les seves potencialitats i capacitats, té febleses que cal esmenar com les dificultats que travessen el comerç de proximitat i les empreses industrials que havien constituït el motor de desenvolupament de Barcelona.

Al sector públic li correspon dissenyar polítiques d'impuls de l'activitat i la qualitat de l'ocupació per crear un entorn de confiança que mantingui i millori les activitats econòmiques tradicionals i que, al mateix temps, faciliti la creació i atracció de noves empreses així com el desenvolupament de polítiques actives d'ocupació dotades de recursos suficients per aconseguir que l'orientació i la formació siguin un instrument adequat tant per a empreses com per a treballadors i serveixin eficaçment per a la inserció laboral. D'altra banda, hem d'assenyalar que entre els problemes més greus a què s'enfronten les empreses es compten la manca de finançament i les restriccions creditícies que fan que el saldo viu del crèdit al sector privat es redueixi any rere any.

Sobre el mercat laboral

La reducció de l'activitat econòmica té un reflex automàtic en la quantitat i qualitat del treball i en el model de relacions laborals. Les successives reformes del mercat de treball no han aconseguit apaivagar la destrucció de llocs de treball. La recuperació de l'activitat econòmica i la creació d'ocupació són els principals reptes als quals ens hem d'enfrontar.

L'increment de l'atur i el descens de l'ocupació són dues cares d'una mateixa moneda, la que priva de recursos les persones i la que minva el necessari finançament de les administracions públiques.

Les dades de contractació, que presenten un lleuger increment respecte a l'any 2011, no són suficients per frenar la cai-

guda de llocs de treball. A més s'ha de descomptar l'efecte que la nova regulació de les persones empleades de la llar va tenir sobre la contractació indefinida, que va augmentar un 34,8% i trenca les tendències de reducció d'anys anterior. Totes les modalitats de contractes indefinits van caure excepte els ordinaris a temps indefinit.

Les persones menors de 30 anys assoleixen el percentatge més gran de contractació laboral i arriben al 89,5%, mentre que les de 45 anys i més el més baix, amb un 78%. En conjunt, la contractació indefinida suposa el 14,4% de la contractació registrada, és a dir, 112.034 contractes.

En la indústria i la construcció el nombre de contractes s'ha reduït un 9,2% i un 15%, respectivament.

Quant a la població aturada registrada de Barcelona, és a dir, la inscrita a les oficines del SOC el desembre de 2012, cal assenyalar que l'atur masculí és lleugerament superior al femení, mentre que l'atur de llarga durada és més elevat entre les dones, la qual cosa indica que la població femenina té més dificultats a l'hora de tornar al mercat de treball, sobretot si és major de 45 anys, ja que de les 22.522 dones aturades de llarga durada gairebé 15.000 estaven incloses en aquesta franja d'edat.

Els districtes de Barcelona amb un nombre més gran de persones aturades eren: Sant Martí, l'Eixample i Nou Barris. A l'altre extrem d'aquesta classificació es trobaven: les Corts, Sarrià-Sant Gervasi i Gràcia.

Per nacionalitats, a Barcelona els aturats estrangers representen el 20,4% del total, percentatge que oscil·la entre el 12,1% al districte de Sarrià-Sant Gervasi i el 41,2% al districte de Ciutat Vella; en valors absoluts, les xifres oscil·len entre 671 persones de Sarrià-Sant Gervasi i 3.924 a Ciutat Vella. Cinc districtes de la ciutat: Ciutat Vella, Eixample, Sants-Montjuïc, Nou Barris i Sant Martí concentren el 72% de la població aturada estrangera de la ciutat.

Malgrat que l'atur registrat augmenta en tots els àmbits (Barcelona, Catalunya i Espanya), la ciutat és el territori que presenta els percentatges més reduïts d'increment i a l'hora és l'únic on l'ocupació de les dones és similar a l'ocupació masculina. D'altra banda, cal fer esment que el sector serveis manté un creixement constant i cal ressaltar que els serveis intensius en coneixement representen el 48,6% del total de l'afiliació a la Seguretat Social a Barcelona. Aquesta és una característica que caldria reforçar com a base per aconseguir un mercat de treball i un teixit productiu inclusius que donin una sortida professional adient al nivell formatiu del jovent barcelonès.

Un altre registre que posa en evidència les diferències entre àmbits és l'evolució de la taxa d'atur, que el desembre de 2012 arribava al 14,3% a Barcelona, mentre que a Catalunya assolía un 17,5 i a Espanya el 21,2%. Val a dir que a Barcelona, des del començament de la crisi, aquesta taxa sempre s'ha mantingut per sota de la resta d'àmbits.

Un altre indicador que s'ha de tenir en compte és l'evolució dels expedients de regulació d'ocupació. Fins al novembre de 2012, a Barcelona es va produir un increment del 61,8% del nom-

bre d'expedients respecte a 2011 i els majoritaris van ser els de suspensió d'ocupació. El sector que va acumular més ERO va ser el de serveis. En correspondència a l'increment del nombre d'expedients es va produir un augment del nombre de treballadors afectats, de manera que es va passar de 16.274 persones el 2011 a 19.590 el 2012. Malgrat que la indústria només va representar el 21,7% de les persones afectades per ERO, cal assenyalar que l'increment va ser del 46,8% respecte a 2011, és a dir que el 2011 van resultar afectades 2.839 persones i el 2012 la xifra va arribar a 4.243, la qual cosa posa en relleu les dificultats del sector industrial per desenvolupar les seves activitats amb normalitat, tant a causa de les restriccions creditícies com de la caiguda de les rendes per la feblesa de la demanda interna.

En aquest context d'increment de la població aturada i de caiguda de l'ocupació hem d'advertir l'augment de l'atur de llarga durada (més d'un any) i de molt llarga durada (més de dos anys) a Barcelona, que va créixer un 15,9% respecte a l'any 2011 i un 157,2% amb relació a gener de 2008, any d'inici de la crisi. Aquesta variació posa en relleu la necessitat de prioritzar la cerca de solucions per a les persones incloses en aquesta situació, ja que és la primera font de pobresa i exclusió social.

Cal assenyalar que mentre es produeix un augment de l'atur de llarga durada, els beneficiaris de prestacions per desocupació, contributives i no contributives, s'han reduït en 2.969 persones entre desembre de 2011 i el mateix mes de 2012. Així, l'evolució de la taxa de cobertura de les prestacions per desocupació ha passat d'un 72,9% el desembre de 2010 al 58,1% el desembre de 2012.

La solució, fàcil d'enunciar, passa per la creació de llocs de treball, fet que s'entreveu difícil i complicat en l'actual conjuntura econòmica, però cal tenir-la present. Amb l'horitzó d'aconseguir la plena ocupació, l'objectiu immediat és el manteniment i la creació de llocs de treball. En aquest sentit, encoratgem els poders públics a crear les condicions necessàries per aconseguir una ràpida reactivació econòmica i la creació de llocs de treball.

Aquesta responsabilitat hauria de ser compartida amb els agents econòmics i socials aprofitant el seu coneixement de la realitat econòmica més immediata, així com la seva experiència i capacitat d'aconseguir acords per consens. En aquest context, es fa necessari reforçar els serveis públics d'ocupació i millorar la coordinació de totes les administracions amb competències específiques en aquest àmbit.

Finalment, no es pot deixar d'advertir sobre una altra conseqüència que l'actual situació del mercat de treball està provocant: l'emigració no desitjada. La població de Barcelona que ha optat per residir, i per tant treballar, en un altre país es va incrementar el 2012 un 8,5% respecte a 2011 i un 30,2% si prenem com a referència l'any 2009. El 2012 eren 98.236 les persones residents en altres països, mentre que el 2009 la xifra se situava en 75.425.

Tenint en compte que les persones que decideixen marxar són joves i altament qualificades, es pot afirmar que es perd un

actiu important per a la productivitat i la competitivitat de la nostra economia, a més del retorn dels recursos que la societat ha utilitzat en la seva formació.

En el terreny de la sinistralitat cal fer esment de la reducció del 15,9% de les lesions per accident de treball amb baixa (excepte les mortals, que passen de 20 a 31). Aquesta reducció ha afectat tots els sectors productius.

Cal assenyalar, també, que els centres d'atenció primària van notificar 403 casos de malalties relacionades amb el treball, el 63% de les quals van ser dones, i l'elevat percentatge de trastorns d'ansietat i depressió, que van suposar el 65,4% del total entre les dones i el 56,4% entre els homes.

La Unitat de Salut Laboral assenyala que les reduccions experimentades en les lesions per accident i en les malalties relacionades amb el treball es troben en coherència amb el decrement de les persones ocupades, mentre que adverteix que l'augment de les lesions mortals traumàtiques i algunes malalties professionals poden ser conseqüència d'un empitjorament d'alguns riscos laborals i d'un augment de l'estrès en les persones treballadores.

El Consell Econòmic i Social de Barcelona considera que cal prestar atenció als advertiments formulats per la Unitat de Salut Laboral.

Sobre les polítiques actives d'ocupació

El 2012 observem una reducció generalitzada dels recursos destinats a les polítiques actives d'ocupació com a conseqüència dels ajustos pressupostaris de les administracions, mesura que, en una conjuntura on s'està vivint la minva de recursos per a orientació, formació i ocupació, no sembla la més adequada per fer front a les necessitats de les empreses i de les persones que opten per millorar els seus perfils professionals a fi de mantenir-se i progressar en el seu lloc de treball o trobar-ne un de nou.

Partint del principi que la formació és l'element clau per aconseguir millorar l'ocupabilitat de les persones, així com la productivitat i competitivitat de les empreses, també creiem que les polítiques actives d'ocupació, incloent-hi la formació reglada, necessiten una profunda reforma per adaptar-les a la nova realitat, la qual hauria de ser producte d'un intens procés d'anàlisi i diàleg entre institucions amb competències en aquestes matèries, agents econòmics i socials i experts per tal que siguin fruit del convenciment i de les necessitats detectades.

Les polítiques actives d'ocupació inclouen les vinculades a la creació i desenvolupament del teixit productiu. Especialment, i en aquest marc, valorem positivament els esforços realitzats per a la internacionalització de l'economia de Barcelona, ja que està oferint bons resultats, sobretot quan observem l'increment de les exportacions i l'obertura de nous mercats.

En el terreny de la creació d'empreses i l'emprenedoria, tot i haver fet alguns passos endavant, creiem que aquesta és una línia que cal reforçar, tant des del sistema educatiu com des dels programes de suport (finançament, incubadores d'empreses,

xarxes col·laboratives, assessorament...), posant en marxa programes específics en funció de les característiques del projecte i dels perfils dels seus promotors.

Seguint les recomanacions de l'OIT, caldria reforçar els projectes d'economia social atesos els avantatges competitius que presenten i la capacitat de generar riquesa i ocupació en el territori on s'ubiquen.

Una altra línia que s'ha de treballar i potenciar són els parcs científics per la seva capacitat de generar empreses innovadores i intensives en coneixement. A Catalunya, els parcs científics i tecnològics acullen més de 2.700 empreses, un 63% de les quals són de base tecnològica. Donen feina a més de 99.000 persones, de les quals gairebé un 50% estan vinculades a l'R+D en activitats tan diverses com la indústria aeronàutica i aeroespacial, les ciències de la vida, la nanotecnologia, el turisme o l'enologia, per citar-ne algunes.

Retornant a la formació, considerem que la formació professional dual ha de passar de l'actual estadi d'experimentació a un escenari on la seva implementació sigui la norma en lloc de l'excepció.

Un altre aspecte sobre el qual cal incidir és la necessitat de millorar l'eficàcia de la intermediació portada a terme pel Servei Públic d'Ocupació per tal de donar resposta de forma àgil a les ofertes i augmentar-ne el nombre.

Els minso resultats d'aquest servei no es corresponen amb el potencial que sens dubte té, tant per la implantació territorial com per les bases de dades i d'informació de què disposa. Considerem que les tasques realitzades pel Servei Públic d'Ocupació pel que fa a inscripció i recull dels perfils professionals dels sol·licitants d'ocupació s'haurien de traduir en una millora de la intermediació.

En aquest sentit, considerem que la col·laboració amb els agents econòmics i socials i els serveis d'ocupació de l'Administració local són dos dels eixos que caldria impulsar, sense deixar al marge altres actors dedicats a la inserció laboral del tercer sector i del sector privat.

Sobre qualitat de vida

Durant el darrer quinquenni la població total de Barcelona s'ha mantingut estable. Segons el padró continu, la població immigrant l'1 de gener és de 282.178 persones, és a dir, el 17,4% de la població total. Amb relació a aquest col·lectiu cal assenyalar que tres districtes, Ciutat Vella, l'Eixample i Sants-Montjuïc, concentren el 58% de la població estrangera. Aquests assentaments han significat un rejuveniment de la població resident.

Si l'esperança de vida i el nombre de persones de 65 anys i més és lleugerament superior al de l'any 2000, també s'ha incrementat el nombre de persones grans que viuen soles i que superen les 87.000.

L'índex de solitud, que per a les persones de 65 anys i més és del 25,7%, s'incrementa a mesura que augmenta l'edat fins a arribar al 34,9% per a les persones de 80 anys i més. El pes i l'evolució

ció demogràfica de la gent gran ha comportat un increment dels serveis socials adreçats a aquestes persones, fet que valorem positivament perquè contribueix a atendre i resoldre els problemes derivats de la solitud.

Amb relació a l'educació i la formació cal destacar l'increment de places a les escoles bressol i dels programes de qualificació professional inicial adreçats a reduir el fracàs escolar de les persones de 16 a 19 anys. Aquestes són línies de treball que convé mantenir i reforçar.

Així mateix s'ha de fer esment de la valoració que reben les universitats de Barcelona, ja que el World University Ranking 2012-2013 situa la UAB i la UB com les millors d'Espanya i entre les primeres dues-centes del món. A més s'ha d'afegir que Barcelona ocupa el desè lloc del món i el quart d'Europa en producció científica. En aquest excel·lent posicionament no es pot oblidar que els programes MBA de l'IESE i d'ESADE se situen entre els millors d'Europa i del món. Aquests són indicadors que no només mostren la capacitat i el prestigi de les institucions de formació superior barcelonines sinó que contribueixen al desenvolupament de l'R+D com a elements clau per a la competitivitat i la productivitat, el desenvolupament tecnològic i la qualitat de la formació.

En un terreny preocupant se situen els indicadors de consum d'activitats culturals i de lleure. A la disminució de les rendes que fa retreure el consum d'aquests béns i serveis s'ha d'afegir l'increment de l'IVA. Les conseqüències de la conjunció d'aquests factors ha fet que baixi l'ocupació de les sales d'arts escèniques, auditoris musicals, cinemes i centres d'exposicions, dinàmica que posa en perill una indústria cultural que fins ara havia estat un referent amb gran capacitat per generar i mantenir un alt nivell de producció i ocupació.

Considerem que les indústries culturals no només formen part de l'oferta d'oci i lleure, sinó que s'han de llegir en clau de progrés cultural i valorant la seva contribució al desenvolupament de la creativitat.

Quant a la salut pública, element on conflueixen les condicions de vida, més del 84% dels homes i del 78,2% de les dones declaren tenir un estat de salut excel·lent, molt bo o bo. Aquesta percepció de la pròpia salut varia en funció de la classe social de les persones.

En aquest apartat, i malgrat que l'enquesta no hi fa referència, hem d'advertir dels efectes negatius de les mesures de copagament de medicaments de determinats malalts crònics, com ara els pensionistes amb poc poder adquisitiu. Som conscients que aquesta és una qüestió sobre la qual l'Ajuntament no té cap mena de competència però, això no obstant, considerem que hauria de ser valorada pels serveis socials per incloure-la entre les seves línies d'actuació.

Les repercussions de la crisi han fet que s'incrementin les persones ateses als serveis d'atenció primària. De les 50.018 que van passar per aquests serveis el 2008 s'ha passat a 68.635 el 2012. Tres districtes (Nou Barris, Sant Martí i l'Eixample) concentren

quasi el 44% de la població atesa, és a dir, 30.198 persones. A l'altre extrem, els districtes que ocupen les darreres posicions quant a nombre de persones ateses són les Corts, Sarrià-Sant Gervasi i Gràcia amb 10.438 persones ateses que representen el 55 % del total.

Els problemes més freqüents plantejats pels usuaris dels serveis d'atenció primària van ser econòmics i de necessitats bàsiques (27%), socio sanitàries (25%), de la categoria individuals/familiars/relacionals (20%) i laborals (17%). Amb percentatges més baixos es van situar els problemes d'habitatge, jurídics i d'educació.

Sembla contraproductiu que la renda mínima d'inserció, una prestació per a persones que no disposen de mitjans econòmics suficients per atendre les necessitats essencials de la vida quotidiana, hagi disminuït durant el darrer trienni per passar de 7.525 persones beneficiàries l'any 2010 a 5.230 el 2012. Segons el sexe, les dones van suposar el 65% de les persones beneficiàries, mentre que la majoria dels homes (1.833) vivien sols.

També recollim les dades més significatives de l'estudi Desigualtat social i pobresa a la ciutat de Barcelona, publicat per l'Ajuntament de Barcelona i realitzat per l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans, estudi que reflecteix com la crisi està augmentat el risc de pobresa i exclusió social. A tall d'exemple, la població en risc de pobresa, amb rendes per sota del 60% de la mediana, ha augmentat del 16,1% al 18,6%. La pobresa severa estimada a partir del 30% de la mediana de la distribució total de la renda personal disponible s'ha quadruplicat des de l'any 2006 per a la població de 16 anys i més.

La vulnerabilitat és més gran entre la població més jove. Quasi la meitat de les persones pobres de Barcelona viuen en llocs on hi ha infants dependents.

Els tradicionals indicadors per mesurar el risc de pobresa, renda i pobresa monetària, es complementen amb l'anomenat de privació material, que complementa els utilitzats tradicionalment. Aquest nou indicador es refereix a la impossibilitat d'accedir a béns, serveis i activitats considerades "necessitats". Així doncs, la Unió Europea, d'ençà de l'any 2009, va ampliar els conceptes per mesurar el risc de pobresa amb dos nous indicadors: taxa de privació material i intensitat de la privació.

Per elaborar-los es tenen en compte, entre d'altres elements, la capacitat per fer front a despeses imprevistes, fer un àpat de carn, pollastre o peix almenys cada dos dies i pagar sense endarreriment rebuts de serveis bàsics, lloguer o hipoteca...

Amb l'ús d'aquests conceptes, a Barcelona, l'any 2011, el 23,4% de la població patia privació material i el 10,6% privació material severa. De nou, en aquest índex, apareix la població jove amb les taxes més elevades. El 45% de les persones amb privació material i privació material severa tenen menys de 34 anys.

Un altre aspecte que cal ressaltar és l'increment del nombre de llars on algun o tots els membres estan aturats, ja que constitueix un altre element que s'ha de tenir en compte per determinar

el grau de risc de pobresa, privació material i privació material severa de la població.

L'estudi assenyala que les taxes de risc de pobresa i d'exclusió social són superiors a la mitjana de la Unió Europea. Per fer front a aquest problema l'Ajuntament de Barcelona ha increment els recursos destinats a pal·liar algunes d'aquestes qüestions, però, això no obstant, considerem que les polítiques adreçades a resoldre les situacions més greus s'han de vincular a programes de creació d'activitat econòmica i ocupació.